

Наставни план

Предметно подручје	Теме	Оквирни број часова
Моја околина	1.Садржаји социо-емоционалног развоја	90
	2.Садржаји когнитивног развоја	90
Свега		180
Говор, изражавање, стварање	1.Језичка култура	35
	2.Језик	9
	3.Књижевност	24
	4. Учење Брајевог писма	36
	5. Позориште	4
	6. Ликовна култура	72
Свега		180
Ритмика, спорт, музика	1.Кретање и игре у природи	47
	2.Здравље и хигијена	10
	3.Атлетика и гимнастика	36
	4.Слушајмо, пјевајмо	42
	5.Свирамо, плешемо	30
Свега		180
Укупно		540

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТНО ПОДРУЧЈЕ: **МОЈА ОКОЛИНА**

РАЗРЕД: **ПРВИ**

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: **5**

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: **180**

ОПШТИ И ПОСЕБИН ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ програма

Општи циљ програма је cjеловит развој свих потенцијала дјетета са оштећеним видом уважавајући индивидуалност и урођене склоности у сваком од аспеката развоја, ниво и темпо напредовања, игру и игралике активности, без присиле и наметања, у намјенски креираној радној средини и опуштеној и неусиљеној атмосфери.

Посебни циљеви програма

- стицање адекватних представа преко чула додира и слуха, као и остатка вида код практично слијепе дјече, путем правилно вођеног процеса перцепције;
- упознавање живог и материјалног свијета (околине) кроз игру и игралике активности откривалачког, логичког и практичног карактера, кроз живу комуникацију и активан однос према садржајима учења у непосредној околини;
- оспособљавање за посматрање спољашњих карактеристика предмета, процеса и појава, анализу и увиђање дубљег значања уочених чињеница, ради превазилажења конкретности мишљења, превођења информација са конкретног на симболичко, уочавања доминантних општих особина и олакшавање процеса стицања каснијих академских знања;
- стицање основних саобраћајних представа и усвајање основних елемената учешћа у саобраћају;
- развијање, његовање и испољавање културног односа према људима и материјалним добрима;
- развијање, његовање и испољавање културних, радних и хигијенских навика;
- развијање еколошке културе, оспособљавање за примјену еколошких знања у непосредној околини и свакодневном животу, ради заштите сопственог здравља и здравља других;
- оспособљавање за културну комуникацију са одраслим и вршњацима у социјалном окружењу, превазилажење могућих потешкоћа у комуникацији и подстицање развоја социјалне интелигенције;

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Наставна тема	Оквирни број часова
1. Садржаји за подршку социјално- емоционалног развоја	90
2. Садржаји за подршку интелектуалног развоја	90

Оперативни циљеви/ Исходи	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 1: Садржаји за подршку социјално- емоционалног развоја (90)		
Социјализација и активност развоја друштвеног понашања		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни ко чини ужу породицу, а ко родбину; • постане свјестан себе, своје улоге у породици, свог тијела и пола; • именује школу и особље у њој; • именује другове у групи и схвати да је једнако важан и равноправан, али и посебан; • комуницира са друговима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Породица, моји родитељи и ужа родбина. • Ко сам ја, ја у породици, моја улога. • Моје тијело. • Живот и рад у породици, задужења, обавезе. • Породица живи у кући, стану. • Намјештај у кући, стану. • Хигијена у стану, кући; • Кућански апарати и руковање кућанским апаратима. • Моја школа и ја у школи. • Моји другови у разреду и моја учитељица/учитељ. • Радници у школи и школске просторије. • Правила понашања. • Хигијена у школи. • Моје мјесто-мјесто у којем живим. • Природне љепоте мог родног краја. • Занимања људи у мом мјесту. • Рођендани и други значајни лични датуми. • Гости у разреду. • Одјељењске акције, свечаности и манифестације. 	<p>Говор, изражавање, стварање - причање, именовање, описивање чланова породице, њихова занимања, намјештаја и кућанских апарата у стану, кући...</p> <p>Рецитације:“Нисам више тако мали“, „Бака“....</p> <p>-Математички садржаји : упоређивање по висини</p> <p>-Ликовна култура- израда дјечије фигуре и чланова породице помоћу пластелина, израда модела намјештаја у кући, кућанских апарата.</p> <p>Говор, изражавање, стварање : именовање, описивање себе, друга, учитељице, радника у школи,</p> <p>-Рецитације о другарству, хигијени, чисто дијете.</p> <p>-Ритмика, спорт, музика- пјесмице о школи, хигијени, лијепо понашање...</p> <p>-Игре уз музику, правила игре.</p>
Права дјетета и друштвено понашање		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговара о обавезама и правима; • именује обавезе и права дјетета; • прихвата правила у игровним активностима; • црта дјечије обавезе и права; • успјешно комуницира са друговима и ослања се на њихова искуства; • уочава да су неки дани у 	<ul style="list-style-type: none"> • Обавезе и права дјетета. • Право на живот. • Право на породицу. • Право на игру. • Право на школовање. • Прослава рођендана. • Свети Никола • Весели час –Нова година. • 100 Дана ђака првака. 	<p>Говор, изражавање, стварање: култура изражавања: пригодни разговори</p> <p>-разговор-питања-одговори, -рецитовање</p> <p>Говор, изражавање, стварање- моделовање: рођенданске честитке, шарамо јаја и други</p>

<p>години посебно важни;</p> <ul style="list-style-type: none"> учествује у обиљежавању празника који се обиљежавају у школи; учава да људи на различите начине прослављају празнике; учествује у одјелењским свечаностима. 	<ul style="list-style-type: none"> Свети Сава. Рођење Христово. Васкрс, Ускрс, Бајрам. 	<p>пригодни садржаји. Ритмика, спорт, музика: -слушамо, пјевамо пригодне пјесме.</p>
Афективне вриједности		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> се пренесе у свијет маште; препознаје и именује емоције; испољава емоције и контролише их, не угрожавајући друге у групи. 	<ul style="list-style-type: none"> Списак жеља и вођено маштање. Разговор о искуствима у емоцијама (погађање како се осјећам, "кад сам срећан дође ми да" "уплашен сам као зец, миш, и сл...). Разговор о осјећањима и њиховом изражавању (Огледало осјећаја, Статуа туге, Наочари "смјешке", "страшке", "љутке" итд); Љубав, прича о снази љубави, шта ко воли. 	
Саобраћајна азбука		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> уозна основна саобраћајна правила и орјентире неопходне за прелазак пута од куће до школе; уозна начин функционисања звучног семафора; хода уз помоћ пратиоца (по могућности); стекне представу о раскрсници и како је прећи уз помоћ пратиоца; активно учествује у саобраћају (у складу са способностима) поштујући саобраћајне прописе; 	<ul style="list-style-type: none"> Од куће до школе. Пред семафором и на пјешачком прелазу. Познавање раскрснице. На улици са и без тротоара. Ходање уз помоћ друга. На улици са и без пратиоца. На отвореном путу. Саобраћајна средства и превоз робе и путника. Путујемо. 	<p>Говор, изражавање, стварање : култура изражавања, именовање, описивање превозних средстава, знакова. -Разговор о искуствима, емоцијама. -Ономатопеја звукова. - Гост у разреду полицајац.</p> <p>-Математички садржаји: скуп превозних средстава на копну, у води, ваздуху.</p> <p>-Ликовна култура -моделовање од пластелина, кутија....</p> <p>Садржаји музике-пјесмице „Семафор“, „Ивин воз“ -Игре уз музику, саобраћајац, семафор, путујемо... Ритмика-вјежбе на отвореном, врсте кретања, ходање улицом, тротоаром, саобраћајни полигон, вјежбе на отвореном...</p>

<ul style="list-style-type: none"> • препозна и именује основна саобраћајна средства (према средини у којој се налази школа). 		
Садржаји из екологије		
Ученик треба да: <ul style="list-style-type: none"> • уочи чиме и како се загађује околина; • доприноси очувању животне околине; • стекне навику правилног одлагања отпадака. 	<ul style="list-style-type: none"> • Чиста околина. • Загађена околина (земљиште, вода, ваздух), откривање и развој еко културе. 	<p>-Физичко васпитање-народне игре мог краја. -Говор, изражавање, стварање: култура-приче о занимањима: полицајцима, љекарима, учитељима...</p> <p>Ликовна култура-цртање „Ко сам ја.“? „Моја улога у очувању природе“. „Желио бих да будем“,- занимања, „Мој еколошки симбол“</p>

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Тема 2: Садржаји за подршку интелектуалног развоја (90)		
Откривалачке активности о природи и свијету		
Ученик треба да: <ul style="list-style-type: none"> • на себи и моделу именује основне дијелове људског тијела(глава, труп, руке, ноге); • разликује изглед-дјечаци и дјевојчице; сличности и разлике; • именује храну и разликује првавилну од нездраве исхране; • зна значај правилне исхране у животу човјека; • именује средстава за личну хигијену (четкица за зубе, паста за зубе, чешаљ, сапун,) општу хигијену (учионице, школе, куће...); • именује биљке (трава, цвијет, дрво); • тактилно опажа и стекне представе о изгледу биљака; • тактичним путем уочи промјене на биљкама кроз различита годишња доба; 	<ul style="list-style-type: none"> • Човјек – „Ко сам ја“? изглед и грађа тијела. • Човјек + исхрана – здравље. • Хигијена. • Биљни свијет, раст и развој. • Биљке кроз годишња доба. • Значај биљака за човјека. • Украсне биљке. • Животињски свијет. • Домаће животиње. • Дивље животиње: раст и развој животиња; • Животиње кроз годишња доба. • Материјални свијет: ствари и предмети, намјена, чување, руковање, опасности. • Свјетлост, земља, вода 	<p>Садржаји српског језика: – приче и рецитације о друговима, другарицама, правилној исхрани, здрављу, хигијени.</p> <p>Садржаји ликовне културе- моделовање...</p> <p>Математички садржаји- скупови хране; скуп средстава за личну хигијену, скуп средстава за хигијену стана</p> <p>Садржаји српског језика- причаоница, рецитације о биљкама, цвијећу, год. добима...</p> <p>-Математички садржаји- скупови биљака; исти- различит број елемената, више-мање, бројимо...</p> <p>-Садржаји ликовне културе- дрво кроз годишња доба, разне биљке, цвијеће.</p> <p>-Садржаји музичке културе: опонашање звукова из природе, пјесме: „Јесенска“,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • његује биљку у одјељењу и прати њен раст; • зна зашто су биљке корисне за човјека; • именује украсне биљке (ружа, кактус...); • тактичним путем препозна и именује животиње, стекне представе о њиховом изгледу; • разликује, препознаје, идентификује домаће од дивљих животиња; • препознаје, именује карактеристике и користи домаћих, дивљих животиња, инсеката и птица; • уочава начин живота кроз различита годишња доба домаћих и дивљих животиња; • уочава карактеристичне облике понашања бића (трчи, плива, лети, скрива се, напада, брани, лови и сл.); • именује животне циклусе бића (рађање, одрастање, размножавање, угинуће); • идентификује животне средине погодне за опстанак бића (нпр. рибу «вода», зец «шума»); • уочи промјене везане за земљу, воду, ваздух и експериментише. 	<p>и ваздух.</p>	<p>„Долази зима“, „Висибаба мала“...</p> <p>Математички садржаји: именоване скупова домаћих и дивљих животиња, једнакобројност скупова, бројимо, упоређујемо....</p> <p>Садржаји музичке културе: пјевање пјесме „Разболе се лисица“, „Вуче, вуче, бубо лења“....</p> <p>Садржаји ликовне културе- моделовање домаћих, дивљих животиња, птица, риба.</p> <p>Садржаји српског језика: опонашање говора животиња- како се ко јавља; приче, рецитације и загонетке о животињама о води, земљи, ваздуху....</p> <p>Садржаји ликовне културе- моделовање предмета.</p>
---	------------------	---

Оријентација у времену и годишња доба

<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Именује и разликује дијелове дана- тамни дио дана, свијетли дио (јутро, дан, ноћ); • Разликује поздрављање у различито доба дана; • Зна да седмица има седам дана; • Именује дане у седмици; 	<ul style="list-style-type: none"> • Дан и дијелови дана; • Седмица, дани у седмици. • Оријетација у времену (оброци, спавање, доласци у школу, викенд). • Годишња доба. 	<p>Математички садржаји: скуп четири, седам, елемената- поређење, једнакобројност, неједнакобројан скуп, релације веће-мање.</p> <p>Садржаји српског језика: причање, именоване, поздрављање, описивање год.доба, облачење у различитим год. добима.</p> <p>-Приче о мјесецима, приче у сликама-годишња доба- причаоница.</p> <p>-рецитације: “Седмица“,</p>
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Именује годишња доба: јесен, зима, прољеће и љето; • Уочава промјене у природи у појединим годишњим добима; • Илуструје у табелу промјене у природи кроз годишња доба. 		<p>“Ацин годишњи пут“, „Годишња доба“ „Воће“, „Поврће“...</p> <p>Садржаји физичког васпитања: -„Ноћ-дан“, плес уз музику, вјежбе обликовања, моторика покрета уз пјесму, скакање, прескакање...</p> <p>Садржаји музичке културе: пјесме о седмици, год.добима, јуче, данас, сутра....</p>
--	--	---

МАТЕМАТИЧКИ САДРЖАЈИ

Предмети у простору и односи међу њима

<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • именује и разликује предмете и бића; • уочава релације: мало-мање-најмање, велико-веће-највеће, кратко-дугачко, ниско-високо, уже-најуже; • уочава релације: лијево-десно; • осмисли задатак за другаре у разреду: стани испред мене, иза мене или стани поред мене...стани десно од мене; • тактилним путем проналази предмете истог облика и моделује их; • уочава и именује положај предмета у односу на друге предмете и у односу на самог себе; • уочава равне и неравне површи на предметима, играчкама и цртежима; • израђује моделе од картона, колаж папира, папира (правоугаоник, квадрат, троугао и круг). 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмети и бића; • Просторне релације и смјерови кретања; • Упоредивање предмета (велико-веће-највеће, мало-мање-најмање). • Положај предмета (горе, доле лијево, десно, испред, иза, изнад.....); • Криве и равне површи. 	<p>Садржаји српског језика-причање-предмети обликаположаји, смјерови</p> <p>Рецитације: Троугао, круг... Моја околина-Саобраћај-знакови, облици, смјерови, криве и праве линије....</p> <p>Садржаји ликовне културе - обликовање....</p> <p>Садржаји физичког васпитања - Ко стоји испред, ко иза, лијево од..., десно, између..</p>
---	--	---

Линија и област

<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује криве и праве линије; • на пластичној фолији црта рељефне линије према заданом критерију; • рељефно прикаже отворени и затворени простор отвореном и затвореном рељефном линијом; • зна на рељефном цртежу показати унутрашње и 	<ul style="list-style-type: none"> • Праве и криве линије. • Отворене и затворене линије. • Унутрашњост и спољашњост; • Унутар, изван и на, поред, иза, испод, изнад, у....; • Тачка. Спајање тачака линијама. 	<p>Говор, изражавње, стварање: Рецитације: Троугао, круг... рељефне линије: у, на, поред ...- цртање.</p>
---	---	---

<p>спољашње области;</p> <ul style="list-style-type: none"> • одреди и прикаже положаје: је у..., је ван..., је на ... у уџбенику, самосталним цртежима и др; • тачку рељефно прикаже; • спаја тачке рељефним линијама; • уочава равне и неравне површи на предметима, играчкама и цртежима; • израђује моделе од картона, колаж папира, папира (правоугаоник, квадрат, троугао и круг). 		
Класификација предмета према својствима предмета		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • уочава, посматра (тактичним и аудитивним путем) и именује предмете у непосредној околини; • уочава и издваја предмете на основу заједничког својства (облик, величина, храпавост, врста материјала) и говором изрази уочена својства предмета; • уочава заједничке карактеристике предмета (облик, храпавост ..) и говором изрази уочене заједничке карактеристике предмета; • уочава различите карактеристике предмета и говором изрази уочене различите карактеристике предмета; • класификује предмете на основу заданих својстава (нпр. храпавост и величине). 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмети истих и различитих својстава-поређење, уређење, класификација и серијација (по величини, храпавости, облику, врсти материјала, разликама на предметима). 	<p>Говор, изражавање, стварање - причање-предмети облика... уже, шире, -облици, обликовање....</p>
Скуп као објекат дјечијег посматрања		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • на основу посматрања (путем чула додира) именује скупове (нпр. бића, предмета...); • из различитог дидактичког материјала и на основу 	<ul style="list-style-type: none"> • Скуп (чланови-елементни скупа). • Формирање скупа према заједничком својству. • Бројање, формирање скупова. 	<p>Говор, изражавање, стварање: именоване, предмети и бића (скуп предмета, скуп воћа, скуп поврћа, скуп ученика...) Моја околнина: именује предмете, бића...</p>

<p>заједничког својства формира скупове предмета (исте боје, облика, величине...);</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи ријечи:“ скуп“, „члан“, „елемент“; • уочава припадност чланова-елемената скупа; • упореди скупове пребројавањем чланова-елемената; • упореди скупове придруживањем чланова једног скупа члановима другог скупа. • упореди скупове придруживањем елемената једног скупа елементима другог скупа 	<ul style="list-style-type: none"> • Упоредивање скупова придруживањем чланова једног скупа члановима другог скупа. • Упоредивање скупова пребројавањем и бројањем до 10. 	
Природни бројеви до 10 и 0		
<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • броји до 10; • на апарату за математику чита и слаже бројеве и обавља све рачунске операције; • рјешава задатке у којима је 0 резултат или један од чланова рачунске радње; • именује знак за сабирање (+); • упореди бројеве до 10; • именује знак за одузимање (-); • сабира бројеве до 10; • одузима бројеве до 10; • зна да нацрта бројевну праву; • зна да прикаже дати број на бројевној правој; • реда бројеве по величини (карте и канап), ствара бројни низ; • зна да је број 5 већи од 4,3,2,1 и мањи од 6,7, 8,9,10; • зна својства бројева до 10 (мањи и већи број); • на примјеру покаже сабирке и збир; • на примјеру покаже умањеник, умањилац и разлику. 	<ul style="list-style-type: none"> • Природни бројеви до 10. • Бројеви од 1 до 5. • Нула (0). • Бројање (скупови са различитим и истим бројем елемената). • Упоредивање бројева (мањи и већи број) до 5. • Сабирање бројева од 1 до 5. • Одузимање бројева од 1 до 5; • Бројевна права: ређање бројева по величини (карте и канап), бројевни низ. • Бројеви од 6 до 10. • Сабирање бројева од 6 до 10. • Одузимање бројева од 6 до 10. • Упоредивање бројева (мањи и већи број) до 10. • Сабирци, збир; • Умањеник, умањилац и разлика. • Симболи – веће од, мање од или једнако ($>$, $<$, $=$). 	<p>Говор, изражавње, стварање: Рецитације: «Број један»,..... «Једна је глава, два су.....».... Пјесме о бројевима Обликовање, различити материјали за рад.</p>

ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ

- посебну пажњу обратити на развој опажајних способности ученика путем чула слуха, додира и остатка вида код практично слијепих особа;
- омогућити ученику да тактилно перципира сва наставна средства како би стекао правилне представе о предметима, појавама и процесима;
- уколико постоји опасност да се дијете повриједи, наставник мора да (заједно са дјететом) води активност до момента кад је сигуран да веће опасности нема;
- слијепо дијете нема потпуну представу о раскрсници, па је неопходно на моделу раскрснице, методом тактилне перцепције, показати шта чини раскрсницу и како она изгледа;
- могуће неспоразуме и конфликте у групи треба одмах рјешавати како касније не би било већих проблема;
- за обраду садржаја погодан је разни дидактички материјал: коцкице, разни предмети за склапање и расклапање, рељефи, штапићи, слагалице, предмети који производе звук, модели и сл., а неопходно је кориштење тифлотехничких средстава: Брајева машина, апарат за математику, бијели штап, модели шестотачке;
- учење писања и читања бројева као и обраду садржаја рачунских операција је потребно, због специфичности тактилне перцепције, радити уз помоћ апарата за математику, а не Брајеве машине.